

Co najdeme v lese

V lese můžete najít i různé bobule či houby. Ale pozor. Ne všechno se dá jíst a některé bobule nebo houby mohou být dokonce jedovaté. Proto je důležité dobře znát alespoň základní druhy. A pak už se pro vás může les stát zdrojem velkých dobrot a laskomin.

NĚCO DOBRÉHO...

Borůvka obecná (Brusnice borůvka)

Všichni si rádi pochutnáme na borůvkovém koláči či borůvkách se šlehačkou, ale borůvka je odedávna používána i jako léčivá rostlina. Je to drobný, bohatě větvený keřík s hustou sítí kořenů, ze kterých vyrůstají přímé zelené a až půl metru vysoké hranaté stonky se střídavými opadavými listy. Plod je modročerná, modravě ojíněná bobule s tmavě červenofialovou dužinou, která je velmi šťavnatá. Kvete v květnu a červnu. Plody sbíráme v červenci a v srpnu. Borůvka je rozšířena téměř po celé Evropě. Vytváří často rozsáhlé porosty, zejména v řídkých světlých lesích, na lesních okrajích a na rašeliništích. V zimě se keříky borůvky živí srnky a zajáci.

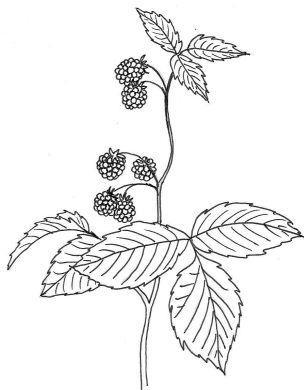
Jahodník obecný (lidově: Červené jahody)

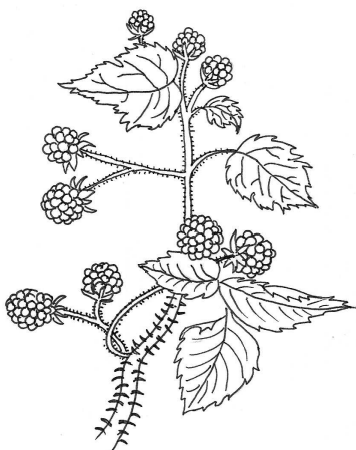
Jahodník je stejně jako ostatní lesní plodiny chutnou, ale i velice užitečnou a zdraví prospěšnou rostlinou. Jahodník je vytrvalá bylina, která má šikmý a větvený oddenek s dlouhými plazivými šlahouny, jimiž se rostlina rozrůstá do okolí. Má dlouhé stopkaté pravidelné květy s pěti lístky bílé barvy. Jahodník kvete od května do června, někdy i později. Je rozšířen po celé Evropě a Sibíři, zasahuje až daleko na sever. U nás je hojný zejména na pasekách, lesních okrajích, spáleništích, mezích, travnatých stráních a světlých listnatých i jehličnatých lesích od nížin do hor. Jahody je nejlépe sbírat dopoledne po vyschnutí rosy nebo k večeru, kdy jsou nejaromatictější. Na slunných místech jsou sice menší, ale sladší a dozrávají dříve. Je třeba je trhat opatrně a ukládat do menších nádob nebo do proutěného košíku, aby se nezapařily.

Maliník obecný (lidově: Červená malina)

Šťavnaté a chutné plody maliníku sloužily lidem za potravu už v dávnověku. Je to 1 až 2 m vysoký keř, vyhánějící z plazivého kořene prutovité výhonky. Pravidelné bílé květy jsou převislé, pětičetné. Plod je tvořen rostlými červenými peckovičkami, který se po dozrání snadno odděluje (na rozdíl od ostružiny) a opadává. Keř kvete v červnu a v červenci. Maliník je rozšířen v mírném pásmu celé severní polokoule a v našich oblastech je velmi hojný, zejména v podhorských a horských oblastech, světlých stráních, okrajích lesů, v řídkých lesích, křovinách, na mezích a podobně.

Ostružiník křovitý (lidově: černá malina, vostružník)

Podobné vlastnosti a použití jako maliník má i příbuzný ostružiník křovitý. Na rozdíl od maliníku má háčkovité ostny. Květy jsou také podobné maliníkovým, ale větší a někdy narůžovělé. Plody, známé ostružiny, mají v době zralosti modročernou barvu a jsou pevně přirostlé ke květnímu lůžku. Keř kvete v červnu a v červenci. Ostružník roste po celé Evropě a západní Asii v lesích, křovinách na stráních, mezích a v pobřežních houštinách. Maliník i ostružiník se někdy vyskytují jako plevelné rostliny, zároveň jsou však důležitými medonosnými rostlinami, poskytujícími včelám hojnost světlého nektaru a pylu.

POZOR, JED!

Některé rostliny mají plody, které vypadají podobně jako borůvky nebo brusinky, ale jsou jedovaté. Nejnebezpečnější je **rudík zlomocný**, ten však roste spíše v teplejších oblastech.

I v našem lese můžete najít některé nebezpečné rostlinky. Známa **konvalinka vonná** má po odkvětu pěkně červené, ale prudce jedovaté bobulky. Stejně vypadají malé červené a nejedlé bobulky **pstročku dvoulistého**, který je s konvalinkou příbuzný.

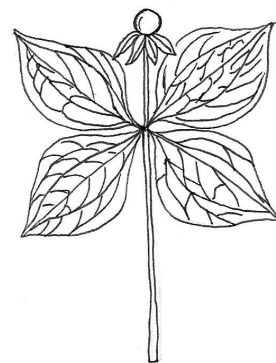
Modročerné jedovaté plody, připomínající borůvky, má **samorostlík klasnatý**, 30-50 cm vysoká bylina, která nikdy neroste ve skupinkách (od toho asi pochází i její jméno). Jedovaté černé bobule má také **vraní oko čtyřlisté**. Průjem a nevolnosti způsobují bobule keře **krušiny olšové**. Z plodů **bezu černého** se dá vyrábět šťáva nebo marmeláda, ale za syrova mohou způsobit trávicí potíže, a **bez hroznatý** s červenými bobulkami se k jídlu nehodí vůbec a je lepší nechat ho na zimu ptáčkům.

Konvalinka vonná

Samorostlík klasnatý

Vraní oko čtyřlisté

Také mezi **houbami** se najdou nebezpečné jedovaté druhy. Při jejich sbírání se radši poraďte s rodiči a s atlasem, nesbírejte a neochutnávejte žádné houby, které dobře neznáte.

*Napravo od cesty je špalková cestička, kde si můžete vyzkoušet, jakou máte rovnováhu.
Pozor – po dešti nebo při vlhkém počasí můžou špalky klouzat!
Stezka pokračuje dále rovně po cestě až na konec lesa.*